

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. sausio 22 d. Nr. 21RE1-25 (AG1-331/12-2023)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Edvardo Juciaus, Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė) ir Dariaus Saveikio (pranešėjas),
Sekretoriaujant J.D.,
dalyvaujant pareiškėjui G. M.,
dalyvaujant atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos atstovei V. P.,
viešajame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka, surengtame nuotoliniu būdu naudojant Microsoft Teams programinę įrangą, išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo G. M. 2023 m. gruodžio 14 d. skundą atsakovui Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-12-06 sprendimo Nr. 98159 (toliau – Skundžiamas sprendimas) panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas G. M. kreipėsi į Komisiją su 2023 m. gruodžio 14 d. skundu, prašydamas „<...> panaikinti skundžiamą sprendimą, įpareigoti skundžiamą instituciją pašalinti padarytą pažeidimą <...>“.

Skunde nurodė, kad nuo vaikystės turi cerebralinį paralyžių, turi II grupę. Pareiškėjas nori, kad skundžiamas sprendimas dėl būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijų būtų panaikintas (b.l. 1, 2).

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija prašo pareiškėjo G. M. 2023 m. gruodžio 14 d. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į pareiškėjo skundą atsakovė paaiškino, kad pareiškėjas G. M. kreipėsi į atsakovę su 2023-11-16 prašymu - paraiška dėl būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijos už laikotarpį nuo 2023-11-01 iki 2024-04-30. Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius 2023-12-06 sprendimu Nr. 98159 pareiškėjo prašymą atmetė Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Paramos įstatymas) 23 straipsnio 2 dalies 7 punkto pagrindu (turimų piniginių lėšų dydis viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą). Atsakovė pacitavo Paramos įstatymo 7 straipsnio, 16 straipsnio 5 dalies, 23 straipsnio 2 dalies 7 punkto, Piniginės socialinės paramos Kauno miesto savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015-01-22 sprendimu Nr. T-14 „Dėl Kauno miesto savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) 46.6 punkto reglamentavimą ir nurodė, kad pagal Paramos įstatymo 14 straipsnio 1 dalį, skaičiuojant turto normatyvą, vertinamas visas besikreipiančiojo asmens turimas turtas: statiniai, žemė, transporto priemonės, vertybiniai popieriai, piniginės lėšos ir kt. Bendrą turto vertės normatyvą, kuris palyginamas su šeimos arba vieno gyvenančio asmens faktiškai turimo turto verte, apskaičiuoja

savivaldybės, remdamosi informacija apie gyventojų turimą turtą, kuri gaunama iš valstybės registru ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų. Kelerius metus turtas nebuvo vertinamas siekiant sušvelninti socialines koronaviruso pandemijos pasekmes, o vėliau – apsaugoti nepasiturinčius gyventojus nuo infliacijos sukeltų neigiamų pasekmių bei energijos išteklių kainų staigaus augimo. Paaškinu, kad įsigaliojus Paramos įstatymo pakeitimams, Seimas grąžino iki 2020 m. birželio galiojusią tvarką, kai, skiriant gyventojams šildymo ir vandens šildymo išlaidų kompensacijas ar socialinę pašalpą, vertinamas gyventojų nuosavybės teise turimas turtas, todėl priėmus prašymus – paraiškas, pateikiamas 2023-09-01 ir vėliau, turi būti vertinamas turimas asmens (šeimos) turtas (kilnojamasis, nekilnojamasis ir kt.). Pareiškėjo prašymas – paraiška pateiktas 2023-11-16, taigi pareiškėjo atžvilgiu taikytinas turto normatyvo skaičiavimas. Pareiškėjas registruotino kilnojamą ir nekilnojamą turto neturi, todėl buvo vertinamos tik jo gaunamos pajamos ir turimos piniginės lėšos. Atlikus skaičiavimus, Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-11-16 išvadoje Nr. 24009, kurioje naudojami Paramos įstatymo 16 straipsnyje nurodyti turto vertės normatyvo apskaičiavimai, nustatyta, kad pareiškėjo turimų piniginių lėšų vertė yra 5200,00 Eur, o piniginių lėšų vertės normatyvas, kuriam esant būtų galima skirti kompensaciją yra 2355,00 Eur. Iš šių duomenų matyti, kad pareiškėjo turimo turto (piniginių lėšų) vertė nors ir nedaug, bet viršija Paramos įstatymo nustatytą turto normatyvą, todėl pareiškėjui kompensacija už jo prašomą laikotarpį negali būti paskirta.

Nurodė, kad Paramos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkte yra numatyta išimtis, kada kompensacija gali būti skiriama net ir viršijant turimo turto normatyvą – įstatyme numatyta nuostata, kad turtas 3 mėnesius nebus vertinamas, kai dėl piniginių socialinės paramos asmuo kreipiasi pirmą kartą arba praėjus 24 mėnesiams po paramos gavimo. Šiuo atveju ši išimtis negali būti taikoma, nes paskutinį kartą pareiškėjui būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacija buvo skirta.

Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-06-06 sprendimu Nr. 84286 už 2023-05-01 – 2023-10-31 laikotarpį, t. y. ginčo atveju kompensacijos skyrimo klausimas sprendžiamas ne pirmą kartą, o nuo paskutinio paskyrimo nėra praėję 24 mėnesiai.

Paaškinu, kad esant nurodytoms Paramos įstatymo nuostatoms, atsakovė neturi teisės ir galimybių interpretuoti kompensacijos skyrimo sąlygų kitaip nei jos nurodytos Paramos įstatyme.

Atsakovės vertinimu, atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, naikinti Skundžiamo sprendimo nėra pagrindo, jis priimtas pagrįstai, atitinka Paramos įstatymo nuostatas (b.l. 14-18).

Žodinio Komisijos posėdžio metu pareiškėjas G. M. papildomai nurodė ir paaškinu, kad anksčiau jis visą laiką gaudavo kompensacijas; jokių skolų už butą nėra; už buto šildymą kompensacija siekdavo apie 80 eurų mėnesiui, už vandenį - apie 20 eurų mėnesiui; pinigus yra pasilikęs sunkiai dienai: važiuoja kasmet į sanatoriją, sveikatai, vaistams, namų ūkio valdybai apmokėti (nurodė, kad kas mėnesį reikia mokėti 30-50 eurų už įvairius bendrus namo remontus ir kt., kurių niekas nekompensuoja).

Atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos atstovė V. P. papildomai nurodė ir paaškinu, kad: kiekvieno pareiškėjo duomenys yra suvedami į išvadą; pareiškėjas G. M. atitiko visus kitus kriterijus skirti ir gauti kompensaciją, išskyrus piniginių lėšų viršijimą.

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-12-06 sprendimo Nr. 98159 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ teisėtumo ir pagrįstumo (b.l. 4, 20).

Dėl byloje nustatytų aplinkybių

Byloje esančiais įrodymais nustatyta, kad pareiškėjas G. M. yra deklaravęs savo gyvenamą vietą (*duomenys neskelbtini*) (b.l. 23, 24).

Pareiškėjas G. M. kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrių su 2023-11-16 prašymu – paraiška piniginei socialinei paramai gauti Nr. 98112 prašydamas

skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją, karšto vandens išlaidų kompensaciją ir geriamojo vandens išlaidų kompensaciją už laikotarpį nuo 2023-11-01 iki 2024-04-30 (b.l. 26-30).

VĮ „Registru centras“ 2023-11-16 išraše nurodyta, kad pagal paieškos kriterijų: asmens kodas – (*duomenys neskelbtini*), įrašų nerasta (b.l. 33).

NDNT informacinės sistemos 2023-11-16 duomenų bazės išraše nurodyta, kad G. M. nustatytas darbingumo lygis - 35 (b.l. 34).

VĮ „Regitra“ – Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių registro 2023-11-16 išraše nurodyta, kad pagal paieškos kriterijų: asmens kodas - (*duomenys neskelbtini*), nėra duomenų (b.l. 32).

SODRA duomenų bazės 2023-11-16 išraše nurodyta, kad pareiškėjui G. M. laikotarpiu 2023-08-01 – 2023-11-16 priskaičiuota 1483,48 eurų maitintojo netekimo pensijos (b.l. 31).

Swedbank AB 20213-10-31 sąskaitos išraše nurodyta, kad pareiškėjo G. M. sąskaitoje yra 5 200,52 eurų (b.l. 35).

Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-11-16 išvadoje Nr. 24009 dėl teisės į piniginę socialinę paramą nurodyta, kad įvertinus 2023-11-16 prašymo-paraiškos Nr. 98112 prieduose pateiktus duomenis nustatyta, kad G. M., deklaruojant gyvenamą vietą (*duomenys neskelbtini*), turi teisę gauti piniginę socialinę paramą, nes jo deklaruoto turto vertė neviršija nustatyto turto vertės normatyvo. Nustatytas bendras turto vertės normatyvas: 90557,00 eurų. Deklaruoto turto vertė: 5 200 eurų, tame tarpe – piniginės lėšos – 5 200 eurų (b.l. 21).

Atsakovė Skundžiamu sprendimu vadovaudamasi Paramos įstatymu ir Aprašu nustatė, kad teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nuo 2023-11-01 iki 2024-04-30 pagal deklaruotos gyvenamosios vietos adresą - (*duomenys neskelbtini*) neturi G. M. Skundžiamame sprendime taip pat nurodyta, kad prašymas skirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nepatenkintas vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 23 str. 2 d. 7 p. (turimų piniginių lėšų dydis viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą) (b.l. 4, 20).

Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius 2023-12-06 pranešimu Nr. 28265 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ vadovaudamiesi Paramos įstatymu informavo pareiškėją G. M., kad pagal pareiškėjo 2023-11-16 pateiktą prašymą - paraišką Nr. 98112 piniginei socialinei paramai gauti 2023-12-06 sprendimu Nr. 98159 nustatyta, kad pareiškėjas (bendrai gyvenantys asmenys) neturi teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2023-11-01 iki 2024-04-30. Nurodė, kad pareiškėjo prašymas skirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacijas nepatenkintas vadovaujantis Paramos įstatymo 23 str. 2 d. 7 p. (turimų piniginių lėšų dydis viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą) (b.l. 3, 19).

Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-06-06 sprendimu Nr. 84286 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ pareiškėjui, vadovaujantis Paramos įstatymu ir Aprašu nustatyta, kad teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nuo 2023-05-01 iki 2023-10-31 pagal deklaruotos gyvenamosios vietos adresą - (*duomenys neskelbtini*) turi G. M. (b.l. 22).

Dėl ginčui taikytino teisinio reguliavimo

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (*akto redakcija, galiojanti nuo 2023-10-01 iki 2024-05-01*) ir įgyvendinant Paramos įstatymą Kauno miesto savivaldybės tarybos patvirtinto Piniginės socialinės paramos Kauno miesto savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) (*Kauno miesto tarybos 2015-01-22 sprendimas Nr. T-14, redakcija, galiojanti nuo 2020-10-22*), nuostatos, taip pat Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ).

Paramos įstatymas nustato nustatyti piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugę asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas. Piniginės socialinės paramos

teikimo principai yra įtvirtinti Paramos įstatymo 3 straipsnyje. Pagal Paramos įstatymo 4 straipsnio 1 dalį pinigine socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų. Paramos įstatymo 5 straipsnis išskiria dvi pinigines socialinės paramos rūšis: 1) socialinė pašalpa; 2) būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos. Teisė į kompensacijas įgyjama atitinkant Paramos įstatymo 7 straipsnyje numatytus reikalavimus. Šiame straipsnyje reglamentuota, kad gyvenamąją vietą būste deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus: 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; 2) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į pinigine socialinę paramą; 3) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį grąžinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą.

Paramos įstatymo 8 straipsnyje reglamentuojamos sąlygos teisei į socialinę paramą nustatyti. Kompensacijų dydis nustatytas Paramos įstatymo 11 straipsnyje. Normatyvai kompensacijoms apskaičiuoti nurodyti Paramos įstatymo 12 straipsnyje.

Paramos įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad skiriant pinigine socialinę paramą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitomas šis bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas: 1) statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai; 2) privalomos registruoti transporto priemonės; 3) privaloma registruoti žemės ūkio technika; 4) žemė, įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių; 5) gyvuliai, paukščiai, žvėreliai, bičių šeimos, jeigu jų bendra vertė viršija 1 160 eurų; 6) akcijos, obligacijos, vekseliai ir kiti vertybiniai popieriai, pajai, jeigu jų bendra vertė viršija 580 eurų; 7) meno kūriniai, brangakmeniai, juvelyriniai dirbiniai, taurieji metalai, kurių vieneto vertė viršija 580 eurų; 8) pinigines lėšas, turimas bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą; 9) gautos (negrąžintos) paskolos ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus aukštųjų mokyklų studentams teikiamas valstybės paskolas arba valstybės remiamas paskolas, kreditus būstui atnaujinti (modernizuoti), jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, ir gautas (negrąžintas) paskolas nekilnojamajam turtui pirkti (statyti); 10) kitiems asmenims paskolintos (negrąžintos) pinigines lėšas ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų; 11) valstybės kompensacijos už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą ir atkuriamos santaupos bei kitos atkuriamos lėšos. Nurodyto straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitoma per pinigines socialinės paramos teikimo laikotarpį, praėjusį nuo paskutinio duomenų apie turtą pateikimo, perleisto nuosavybėn kitam asmeniui šio straipsnio 1 dalies 1–8 punktuose nurodyto turto arba jo dalies vertė, kuri nenurodoma kaip bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybėn įsigyto naujo turto vertė ar gautos pinigines lėšos.

Turto vertės normatyvo apskaičiavimas reglamentuotas Paramos įstatymo 16 straipsnyje: šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytas kiekvieno tipo (būsto ir žemės ploto) nekilnojamojo turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui nustatomas atitinkamo tipo nekilnojamojo turto ploto normatyvą dauginant iš prašymą-paraišką pateikusio asmens deklaruotos gyvenamosios vietos ar vietos, kurioje nuomojamas būstas, nekilnojamojo to tipo turto ploto vieneto normatyvinės vertės, o kai neturi gyvenamosios vietos, – savivaldybės, kurios teritorijoje gyvena, nekilnojamojo to tipo turto ploto vieneto žemiausios normatyvinės vertės (16 str. 1 d.); šio įstatymo 15 straipsnyje nurodyto kiekvieno tipo nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinę vertę

nustato ir valstybės įmonės Registrų centro interneto svetainėje skelbia valstybės įmonė Registrų centras pagal kiekvienų metų sausio 1 dieną vidutinės nekilnojamojo turto rinkos vertes Lietuvos miestuose ir savivaldybių centruose bei kitose savivaldybių teritorijose (16 str. 2 d.); nekilnojamojo turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant abiejų tipų (būsto ir žemės ploto) nekilnojamojo turto normatyvines vertes (16 str. 3 d.); kilnojamojo turto, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 20 valstybės remiamų pajamų dydžių vienam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 15 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui ir 10 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam vaikui (įvaikiui) iki 18 metų (16 str. 4 d.); piniginių lėšų, nurodytų šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 8 punkte, normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 15 valstybės remiamų pajamų dydžių vienam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 10 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui ir 5 valstybės remiamų pajamų dydžius kiekvienam vaikui (įvaikiui) iki 18 metų (16 str. 5 d.); turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 3 dalyje, kilnojamojo turto, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje, ir piniginių lėšų normatyvą, nurodytą šio straipsnio 5 dalyje (16 str. 6 d.).

Paramos įstatymo 17 straipsnyje nustatyta, kokios visų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gaunamos pajamos įskaitomos skiriant piniginę socialinę paramą, o 19 straipsnyje reglamentuotas pajamų kompensacijoms gauti apskaičiavimas.

Paramos įstatymo 20 str. 1 d. nustatyta, kad bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą arba yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, dėl piniginės socialinės paramos kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba savivaldybės, kurios teritorijoje yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, administraciją [...]. Paramos įstatymo 20 str. 2 d. nustatyta kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos tvarka, pagal kurią kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos, asmuo turi pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos prašymą-paraišką ir jos priedus (toliau – prašymas-paraiška) ir prašyme-paraiškoje nurodyti piniginės socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis apie: 1) save ir bendrai gyvenančius asmenis; 2) veiklos pobūdį; 3) turimą turtą ir šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę; 4) gaunamas pajamas; 5) kitą piniginei socialinei paramai gauti būtiną informaciją. Paramos įstatymo 20 str. 3 d. nustatyta, jog prie prašymo-paraiškos pridedamos bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pažymos apie Paramos įstatymo 17 straipsnyje nurodytas pajamas, gautas per 3 praėjusius mėnesius iki mėnesio, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, arba, jeigu pajamų šaltinis yra pasikeitęs arba tą mėnesį, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, yra gauta vienkartinė išmoka ar iš karto už du ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos, pajamas to mėnesio, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, išskyrus atvejus, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų. Visų prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų teisingumą prašymą-paraišką pateikęs asmuo patvirtina savo parašu.

Piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareigos yra nustatytos Paramos įstatymo 25 straipsnyje, o Administracijos pareigos ir teisės teikiant piniginę socialinę paramą – šio įstatymo 23 straipsnyje.

Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatyta, kad Savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę savivaldybės tarybos patvirtintame tvarkos apraše nustatytų aplinkybių pagrindu 6 mėnesius neteikti piniginės socialinės paramos, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija šio įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą;

Aprašo 7 punkte nustatyta, kad prašymą-paraišką pateikęs asmuo pateikia duomenis apie mėnesio, einančio prieš prašymo-paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną turimą turtą, nurodytą Įstatymo 14 straipsnyje, ir tai patvirtinančius dokumentus, išskyrus atvejus, kai Socialinės paramos skyrius duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų. Šie duomenys, jei nėra pasikeitimų, pateikiami kas 12 mėnesių. Šiam terminui pasibaigus pinigines socialinės paramos teikimo laikotarpiu (iki paramos teikimo laikotarpio pabaigos) naujų dokumentų apie turimą turtą pateikti nereikia. teritorijoje paskelbimo“ paskelbtas karantinas, arba kai sueina jų paskelbimo terminai.

Aprašo 10 punkte nurodyta, kad turto, nurodyto Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose, vertę nustato Socialinės paramos skyrius, vadovaudamasis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos parengta metodika ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis žemės ūkio produkcijos sąlyginėmis vertėmis.

Kompensacijos skiriamos, kai bendrai gyvenantys asmenys ar vienas gyvenantis asmuo atitinka visus Įstatymo 7 straipsnyje nurodytus reikalavimus (Aprašo 21 p.). Socialinės paramos skyriaus tam įgalioti atsakingi darbuotojai (toliau – atsakingi darbuotojai), vadovaudamiesi Įstatymu ir Aprašu, nustato vieno gyvenančio asmens ar bendrai gyvenančių asmenų teisę į pinigines socialinę paramą, nustato pinigines socialinės paramos teikimo laikotarpį ir apskaičiuoja pinigines socialinės paramos dydį. Atsakingi darbuotojai priima sprendimus skirti, nutraukti, sustabdyti, perskaičiuoti pinigines socialinę paramą ar jos neskirti (Aprašo 31 p.). Bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens mėnesio pajamos socialinei pašalpai gauti apskaičiuojamos vadovaujantis Įstatymo 18 straipsniu, kompensacijoms gauti – Įstatymo 19 straipsniu (Aprašo 32 p.). Sprendimas dėl pinigines socialinės paramos skyrimo priimamas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo-paraiškos ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai prašymui-paraiškai nagrinėti ir sprendimui priimti būtinas buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas pinigines socialinės paramos teikimo pagrįstumui nustatyti. Šiais atvejais sprendimas dėl pinigines socialinės paramos skyrimo priimamas ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos, visų reikiamų dokumentų ir buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo akto gavimo dienos (Aprašo 33 p.).

Aprašo 46.6 punkte nurodyta, kad Socialinės paramos skyrius, teikdamas pinigines socialinę paramą, įvertinęs duomenis apie turimą turtą, 6 mėnesius neteikia pinigines socialinės paramos, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą.

Dėl pirmojo skundo reikalavimo

Pirmuoju skundo reikalavimu pareiškėjas G. M. prašo panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-12-06 sprendimą Nr. 98159 (b.l. 4, 20).

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. kovo 5 d. nutarime konstatavo, jog pagal Konstituciją Lietuvos valstybė yra socialiai orientuota.

Valstybės socialinė orientacija atsispindi įvairiose Konstitucijos nuostatose, įtvirtinančiose žmogaus ekonomines, socialines ir kultūrines teises, taip pat pilietines ir politines teises, visuomenės ir valstybės santykius, socialinės paramos ir socialinės apsaugos pagrindus, Tautos ūkio organizavimo ir reguliavimo principus, valstybės institucijų organizavimo ir veiklos pagrindus ir kt.

Pažymėtina, kad, aiškindamas Konstitucijos 21 straipsnį, numatantį orumo apsaugą, Konstitucinis Teismas yra pasitelkęs ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau - Chartija). Byloje dėl teisinio reguliavimo, pagal kurį asmenys netekdavo teisės į socialinį būstą, jeigu jų turtas ar pajamos viršydavo, net ir minimaliai, tam tikrą Vyriausybės nustatytą turto ir pajamų dydį (t. y. situacijoje, kuri nėra susijusi su ES teisės įgyvendinimu ir kurioje valstybė neturi pareigos taikyti ES pagrindinių teisių chartiją), Konstitucinis Teismas konstatavo, kad „Konstitucijos 52 straipsnyje įtvirtintos valstybės pareigos teikti socialinę paramą įstatymų nustatytais atvejais negalima aiškinti atsietai, *inter alia*, nuo Konstitucijos 21 straipsnyje įtvirtintos valstybės priedermės saugoti ir ginti žmogaus orumą“, ir, pažymėdamas bylai reikšmingus tarptautinius įsipareigojimus ir Europos

Sąjungos nuostatas, minėjo ir Chartiją, būtent jos 1 straipsnį (žmogaus orumas) ir 34 straipsnį (socialinė apsauga ir socialinė parama) (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. gegužės 26 d. nutarimas „*Dėl teisės į socialinį būstą*“).

Nepaisant to, kad teisė į gerą administravimą ESTT jurisprudencijoje, kaip minėta, pripažinta atspindinčia bendrąjį ES teisės principą, t. y. iš esmės įtvirtinančia pripažintą atitinkamą procedūrinį standartą, kuris determinuoja ne tik ES institucijų, įstaigų, organų, bet tam tikrais atvejais ir nacionalinių institucijų elgesį, ši teisė *expressis verbis* nėra įtvirtinta Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

Lietuvos Respublikos Konstitucija yra aukščiausia teisinę galią turintis Lietuvos Respublikos teisės aktas, todėl pirmiausia būtent jos nuostatos ir jų aiškinimas yra aktualūs, siekiant nustatyti gero administravimo principo turinį Lietuvos Respublikos teisinėje sistemoje.

Šiame kontekste itin aktuali Konstitucijos 5 straipsnio 3 nuostata, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, taip pat iš Konstitucijos nuostatų kildinamas konstitucinis atsakingo valdymo principas.

Konstitucinis Teismas yra pabrėžęs, kad Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (žr., Konstitucinio Teismo 2012 m. spalio 26 d. išvada, 2014 m. gegužės 27 d., 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimai).

Tad atskleidžiant Chartijos, o kartu ir jos 41 straipsnyje įtvirtintos teisės į gerą administravimą vaidmenį Lietuvos teisinėje sistemoje, itin daug dėmesio reikia kreipti būtent į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo – teismo, formuojančio vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus – praktiką. Šiame kontekste pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, nagrinėdamas įvairaus pobūdžio ginčus dėl teisės viešojo administravimo srityje, ne kartą rėmėsi Chartijos nuostatomis, įskaitant Chartijos straipsnius, įtvirtinančius šias teises ir laisves: asmens duomenų apsaugą (8 straipsnis), saviraškos ir informacijos laisvę (11 straipsnis), susirinkimų ir asociacijos laisvę (12 straipsnis), teisę į nuosavybę (17 straipsnis), teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (47 straipsnis) (žr., pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. birželio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I⁵⁰²-9/2012; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. balandžio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-198/2013; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. liepos 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-2475/2013; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. kovo 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-519/2013; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. rugsėjo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-331/2012 ir kt.).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2010 m. gruodžio 8 d. sprendime, atskleisdamas nacionalinės teisės aktuose įtvirtintos atitinkamos procedūros turinį, be kita ko, pažymėjo, kad, nors atitinkamos Europos Sąjungos direktyvos nuostatos nėra pakankamai aiškiai perkeltos į nacionalinę teisę, atsakovo pareigos, numatytos tam tikros direktyvos nuostatose (informuoti ir suteikti galimybę pasisakyti), Lietuvos teisėje gali būti kildinamos iš gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinamas konstitucinis imperatyvas – valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalis). Teismas rėmėsi Chartijos 41 straipsnio nuostatomis ir pabrėžė, kad Chartijoje apibrėžiant gero administravimo principo turinį, be kita ko, taip pat nurodoma teisė būti išklaustytam, kuri reiškia, jog kiekvienas asmuo turi būti išklaustytas prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę. (žr., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. gruodžio 8 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-686/2010).

Vadinasi, Chartija yra neabejotinas teisės aiškinimo šaltinis ir teismams įgyvendinant teisingumą ir šiame kontekste ginant pažeistas asmenų subjektyvias teises.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje panašiose ir analogiškose bylose pripažįstama, jog tokių sprendimų priėmimui taikytinas ir socialinio teisingumo principas, t.y. turi būti atsižvelgiama į individualius veiksmus, susijusius su pareiškėjų sveikata, socialine ir finansine padėtimi, šeimos narių skaičiumi ir pan. Be to, tokiais atvejais vertintini ir atsakovo veiksmai, socialiai remtinam asmeniui suteiktos informacijos apimtis, jo gebėjimas vykdyti jam teisės aktais

nustatytas pareigas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. lapkričio 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr.A-1774-502/2018, 2019 m. liepos 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr.eA-666-525/2019, 2019 m. spalio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr.eA-1275-552/2019; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. vasario 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-139-552/2020 ir kt.).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija 2014 m. kovo 5 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A-552-422-14 atkreipė dėmesį ir į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2003 m. kovo 4 d. nutarime yra pažymėjęs, kad teisingumas yra vienas pagrindinių teisės, kaip socialinio gyvenimo reguliavimo priemonės tikslų; jis yra viena svarbiausių moralinių vertybių ir teisinės valstybės pagrindas.

Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra pažymėjęs, jog negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų neleidžiama teismui, atsižvelgus į visas turinčias reikšmės bylos aplinkybes ir vadovaujantis teise, nenusižengiant iš Konstitucijos kylantiems teisingumo, protingumo imperatyvams, priimti teisingą sprendimą byloje ir šitaip įvykdyti teisingumą; antraip būtų apriboti ar net paneigti iš Konstitucijos, *inter alia* jos 109 straipsnio 1 dalies, kylantys teismo įgaliojimai vykdyti teisingumą, taip pat būtų nukrypta nuo teismo, kaip Lietuvos Respublikos vardu teisingumą vykdančios institucijos, konstitucinės sampratos, nuo konstitucinių teisinės valstybės, teisingumo principų (*inter alia* 2006 m. rugsėjo 21 d., 2013 m. gruodžio 6 d. nutarimai).

Teismai, vykdydami teisingumą, privalo užtikrinti Konstitucijoje, įstatymuose ir kituose teisės aktuose išreikštos teisės įgyvendinimą, garantuoti teisės viršenybę, apsaugoti žmogaus teises ir laisves (*inter alia* Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d., 2007 m. spalio 24 d., 2009 m. balandžio 10 d., 2012 m. gruodžio 6 d. nutarimai).

Konstitucijoje įtvirtintas teisingumo principas, taip pat nuostata, kad teisingumą vykdo teismai, reiškia, jog konstitucinė vertybė yra ne pats sprendimo priėmimas teisme, bet būtent teismo teisingo sprendimo priėmimas; konstitucinė teisingumo samprata suponuoja ne formalų, nominalų teismo vykdomą teisingumą, ne išorinę teismo vykdomo teisingumo regimybę, bet, svarbiausia, tokius teismo sprendimus (kitus baigiamuosius teismo aktus), kurie savo turiniu nėra neteisingi; vien formaliai teismo vykdomas teisingumas nėra tas teisingumas, kurį įtvirtina, saugo ir gina Konstitucija (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2006 m. rugsėjo 21 d., 2012 m. rugsėjo 25 d., 2012 m. gruodžio 19 d. nutarimai).

Byloje atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija ginasi tuo argumentu, kad, pirma, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022-12-14 nutarime Nr. 1250 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 5 dienos nutarimo Nr. 1206 „Dėl socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių patvirtinimo“ pakeitimo“, nustatyta, kad valstybės remiamų pajamų dydis - 157 eurai, bei nurodo, kad asmeniui gyvenant vienam, turimos piniginės lėšos turi neviršyti 2 355 eurų sumos; antra, nurodo, kad iš pareiškėjo G. M. pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėjo nurodytos turimos piniginės lėšos yra 5 200 eurų, bei tvirtina, kad turimų piniginių lėšų dydis viršija nustatytą piniginių lėšų dydį, kuris laiduotų teisę gauti socialinę paramą.

Komisijai Skundžiamame sprendime taip pat nurodyta, kad prašymas skirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nepatenkintas vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 23 str. 2 d. 7 p. (turimų piniginių lėšų dydis viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą) (b.l. 4, 20).

Su šiomis atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos išvadomis Komisija neturi pagrindo sutikti.

Byloje yra nustatytos šios teisiškai reikšmingos aplinkybės: NDNT informacinės sistemos 2023-11-16 duomenų bazės išrašė nurodyta, kad G. M. nustatytas darbingumo lygis - 35 (b.l. 34); SODRA duomenų bazės 2023-11-16 išrašė nurodyta, kad pareiškėjui G. M. laikotarpiu 2023-08-01 – 2023-11-16 priskaičiuota 1483,48 eurų maitintojo netekimo pensijos (b.l. 31) ir jokių kitų pajamų pareiškėjas negauna; pareiškėjas gyvena bute (*duomenys neskelbtini*), jį prižiūri, moka einamuosius mokesčius už pastarąjį butą; pareiškėjo turimos lėšos 5 200 eurų banko sąskaitoje, jokio kito turto pareiškėjas G. M. neturi (b.l. 21) Pareiškėjas Komisijai taip pat paaiškino, kad tai pareiškėjo santaupos, kurias jis yra pasilikęs sunkiai dienai: važiuoja kasmet į sanatoriją, sveikatai, vaistams,

namų ūkio valdybai apmokėti (nurodė, kad kas mėnesį reikia mokėti 30-50 eurų už įvairius už įvairius bendrus namo remontus ir kt., kurių niekas nekompensuoja). Šioje vietoje Komisija pažymi, kad pareiškėjas elgdamasi sąžiningai, nenuslėpė nuo atsakovo šių sąlyginai nedidelių santaupų sumų, bei Komisija neturi pagrindo netikėti, kad tie banko sąskaitoje – 5 200 eurų yra sukaupti sunkiai dienai ar neplanuotoms išlaidoms (kas beje yra įprasta praktika ir paprotys Lietuvos visuomeniniuose gyvenimiškuose santykiuose – Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.4 straipsnio 1 dalis ir kt.).

Pabrėžtina, kad paminėtoms pareiškėjo G. M. nurodytoms aplinkybėms paneigti į bylą jokių įrodymų atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija taip ir nepateikė.

Taigi prieš darant išvadą, ar dėl pareiškėjo turimų lėšų banko sąskaitoje – 5 200 eurų pinigų, kurie viršija 2 355 eurų normatyvą, buvo besąlyginis pagrindas neskirti neįgaliajam nuo vaikystės pareiškėjui būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijų, būtina pabrėžti Paramos įstatymo paskirtį, principus, tikslus bei įvertinti teisingumo ir teisėtumo aspektus.

Paramos įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinti piniginės socialinės paramos teikimo principai: bendradarbiavimo ir dalyvavimo, prieinamumo, socialinio teisingumo ir veiksmingumo, visapusiškumo ir adekvatumo (kaip antai, piniginė socialinė parama teikiama ją derinant su vaiko teisių apsauga ir kt.), įgalinimo, lygių galimybių. Šių principų privalu laikytis, priimant sprendimus ir dėl socialinės pašalpos teikimo. Vienas iš pirmiau nurodytų paramos teikimo principų yra socialinio teisingumo principas, reiškiantis, jog parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, formuodamas vienodą teismų praktiką, ne kartą yra pažymėjęs, kad šiuolaikinė teisės samprata remiasi aiškiu teisės ir įstatymo ar kito teisės akto skyrimu, pripažįstant teisę fundamentalesniu dalyku negu įstatymas ar kitas teisės aktas. Jeigu teisė tapatinama su įstatymu, tai teisės praktikos požiūriu pirmenybė būtų teikiama ne teisingumui, o teisėtumui. Formalus įstatymų taikymas nulemtų teisėtą sprendimą, kuris ne visada gali būti teisingas. Teismo nuomone, turi būti pripažįstamas ne bet koks teisėtumas, o tik teisingumo teisėtumas. Tokiu atveju, kai pagal faktines bylos aplinkybes, visuotinai pripažintus teisės principus, akivaizdu, jog sprendimas konkretaus socialinio konflikto atžvilgiu bus formalus, bet neteisingas, būtina pirmumą teikti bendrajai teisės sampratai. Juk ne viskas gali būti reglamentuota įstatymų ir tilpti į tam tikras teisės normas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. balandžio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-143-46/2011; 2019 m. liepos 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-666-525/2019).

Pažymėtina, kad teismai neabejotinai turi ir iš Konstitucijos kylančius įgaliojimus taikyti bendruosius teisės principus. Jeigu tokie teismų įgaliojimai būtų neigiami, nepripažįstami, tuomet tektų konstatuoti, kad teismai, sprenddami bylas, taiko ne teisę, o tik įstatymą (apibendrinta šios sąvokos prasme), kad jie nevykdo teisingumo pagal teisę, o tik formaliai taiko teisės aktų straipsnius (jų dalis), kas nesiderina su teismų socialine ir konstitucine paskirtimi. Be to, tai reikštų, kad teisė yra traktuojama vien kaip jos tekstinė forma, sutapatinama su ja (žr. Konstitucinio Teismo 2006 m. rugpjūčio 8 d. sprendimą). Konstitucinis Teismas 2003 m. kovo 4 d. nutarime yra pažymėjęs, kad teisingumas yra vienas pagrindinių teisės, kaip socialinio gyvenimo reguliavimo priemonės, tikslų, jis yra viena svarbiausių moralinių vertybių ir teisinės valstybės pagrindas.

Kaip matyti iš pateikiamo reglamentavimo, įstatymų leidėjai prašymams-paraiškoms suteikti piniginę socialinę paramą, pateiktoms nuo 2023-09-01 dienos ir vėliau, grąžino reikalavimą vertinti turimą turtą (*Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas, aktuali redakcija, galiojanti nuo 2023-09-19*).

Byloje jau yra konstatuota, kad atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai jau pareiškėjo G. M. 2023-11-16 prašymo – paraiškos Nr. 98112 pateikimo metu buvo žinoma ir tai, kad pareiškėjas yra nuo vaikystės yra neįgalus, 35 % darbingumo (tai patvirtinantys įrodymai pateikti į bylą: b.l. 31, 34), kas atskirose situacijose (su)varžo bei (ap)riboja tokių asmenų teises ir pareigas, įskaitant ir įsidarbinimo galimybę.

Taigi Komisijos vertinimu, priimdama Skundžiamą sprendimą, atsakovė visiškai neatsižvelgė į prieš tai nurodytas teisiškai reikšmingas aplinkybes, bei tinkamai neindividualizavo pareiškėjo G. M. išskirtinės teisinės situacijos, dėl ko nukrypo nuo aukščiau nurodytos nacionalinių

bei tarptautinių teismų praktikos dėl asmens orumo apsaugos, konstitucinio atsakingo valdymo principo, konstitucinio teisinės valstybės principo, nesilaikė ir teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų, kad Lietuvos Respublikos valstybė yra socialiai orientuota (2004 m. kovo 5 d. Konstitucinio Teismo nutarimas).

Tuo pačiu Komisija pabrėžia ir tai, kad atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija, suabsoliutindama pareiškėjo nedidelį piniginių lėšų normatyvo viršijimą bei jį iškeldama aukščiau konstitucinio socialinio teisingumo principo, konstitucinio teisinės valstybės pincipo, šiuo atveju nukrypo bei pažeidė tokių sprendimų priėmimui taikytiną ir socialinio teisingumo principą, t.y. kad tokiais atvejais turi būti atsižvelgiama ir į individualius veiksnius, susijusius su pareiškėjų sveikata, socialine ir finansine padėtimi, šeimos narių skaičiumi ir panašiai bei tai, kad tokiais atvejais vertintini ir atsakovo veiksmai, socialiai remtinam asmeniui suteiktos informacijos apimtis, jo gebėjimas vykdyti jam teisės aktais nustatytas pareigas.

Šiuo atveju Komisija pažymi ir tai, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-12-06 sprendimas Nr. 98159 formaliai teisėtas, bet neteisingas, kadangi atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija pažeidė Paramos statymo 3 straipsnyje įtvirtintą ir socialinio teisingumo principą, garantuojantį teisę asmenims gauti paramą tuomet, kai jos labiausiai reikia (žr., pvz., Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmų teismo 2023 m. kovo 20 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eI3-309-422/2023).

Taigi šiuo atveju, atsižvelgusi į šioje konkrečioje byloje nustatytas teisiškai reikšmingas faktines aplinkybes bei individualią pareiškėjo G. M. padėtį, vadovaudamasi ir protingumo bei teisingumo principais, Komisija sprendžia, kad šioje konkrečioje byloje esant nustatytoms išskirtinėms aplinkybėms, yra teisinis pagrindas tenkinti pareiškėjo skundą ir panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-12-06 sprendimą Nr. 98159 (b.l. 4, 20).

Pabrėžtina ir tai, kad Komisijai skundžiamas atsakovės sprendimas akivaizdžiai pažeidžia ir konstitucinį teisinės valstybės principą, konstitucinį atsakingo valstybės valdymo principą, taip pat ir konstitucinį teisėtų lūkesčių principą, kurį ne kartą savo bylose yra akcentavęs Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ir pažymėjęs, kad teisės aktais Lietuvos Respublikoje negalima nustatyti ir tokio teisinio reguliavimo, kad nepasiturintis asmuo apskritai būtų palikti be lėšų ir / ar valstybės finansinės pagalbos.

Šiuo atveju papildomai konstatuotina, kad siekiant tinkamai apginti pareiškėjo teises, pastarasis sprendimas - Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-12-06 sprendimas Nr. 98159 - pripažintinas negaliojančiu nuo jo priėmimo momento (*ab initio*).

Dėl bylos baigties

Pareiškėjas G. M. prašo ir **įpareigoti** Kauno miesto savivaldybės administracijos socialinės paramos skyrių 2023-11-16 pateiktą prašymą – paraišką Nr. 98112 nagrinėti iš naujo.

Atsižvelgus į aukščiau nurodytus argumentus, yra pagrindas pareiškėjo G. M. prašymą dėl įpareigojimo atlikti veiksmus tenkinti ir įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2023-11-16 prašymą bei priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Likusieji bylos proceso šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys lemiamos juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui, todėl detaliau nedėstyti ir neanalizuotini. Be to, LVAT ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau - EŽTT) formuoja praktiką, kad pareigos nurodyti priimto sprendimo motyvus apimtis gali skirtis priklausomai nuo sprendimo prigimties ir turi būti analizuojama konkrečių bylos aplinkybių kontekste (EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 16034/90 *V. de H. v Netherlands*, 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 20772/92 *H. v Finland*, 1999-01-21 sprendimas byloje Nr. 30544/96 *G.R. v Spain* ir kt.). LVAT jurisprudencijoje aiškinant Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) normas (ABTĮ 13 str. 1 d., 20 str.) taip pat ne kartą buvo imperatyviai pažymėta, kad įstatymo reikalavimas motyvuoti teismo sprendimą nereiškia įpareigojimo teismui atsakyti į kiekvieną

proceso dalyvio argumentą (LVAT 2008 m. gruodžio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P⁴⁴⁴-196/2008, 2009-07-24 nutartis administracinėje byloje Nr. P⁷⁵⁶-151/2009, 2009 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P⁵²⁵-194/2009, 2013 m. vasario 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-216/2013 ir kt.).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 3 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo G. M. 2023 m. gruodžio 14 d. skundą atsakovui Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-12-06 sprendimo Nr. 98159 panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus tenkinti.

Panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-12-06 sprendimą Nr. 98159 (*ab initio*).

Įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administracijos socialinės paramos skyrių pareiškėjo G. M. 2023-11-16 pateiktą prašymą – paraišką Nr. 98112 išnagrinėti iš naujo bei priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Darius Saveikis